

N:o 47.

Af herr **P. Waldenström**, om ändring i 26 § af förordningen angående villkoren för försäljning af bränvin den 29 maj 1885.

Om man än måste tacksamt erkänna, att under den senare tiden viktiga förbättringar skett i den svenska bränvinslagstiftningen, så torde dock å andra sidan icke kunna nekas, att ännu mycket återstår att göra.

Den närvarande nykterhetsrörelsen, hvars mål är dryckenskapens fullständiga utrotande, väntar att lagstiftningen hädanefter som hittills skall befordra hennes verksamhet genom åtgärder, som stödda på en till nykterhets-sakens förmån allt mer växande folkopinion, så långt möjligt är, inskränka tillfällena att åtkomma rusdrycker.

Det är alls icke ovanligt, att äfven sådana, som äro bundna i dryckenskapens bojor, vända sig till nykterhetsvänliga riksdagsmän, bedjande dem att göra allt, hvad de kunna, för att »få bort bränvinet». Och sådana nödrop från dem, som sjelfva i sitt dagliga lif känna bränvinets förbannelse, må man väl lyssna till. Det torde icke heller vara tvifvel underkastadt, att om en allmän folkomröstning i nykterhetsfrågan skulle anställas i vårt land, så skulle denna folkomröstning med förkrossande majoritet uttala sig för mycket kraftiga åtgärder till bränvinshandelns inskränkande. Man behöfver derfor icke alls vara rädd, att införandet af ytterligare inskränkande bestämmelser utöfver de redan förefintliga skulle, såsom icke uppuret af det allmänna tänkesättet, blifva utan gagn.

Så mycket mer torde just nu försök böra göras i denna rigtning, som de tryckta ekonomiska förhållandena, med hvilka vårt folk för närvarande kämpar, utan tvifvel hafva sin djupaste rot i en spirituosa konsumtion, som

både direkt och indirekt uppslukar summor, hvilka, om de besparades, skulle vara tillräckliga att inom kort skapa ett blomstrande ekonomiskt välstånd i vårt land.

Vid 1885 års riksdag föreslog Kongl. Maj:t, att under söckendag utskänkning af bränvin i stad eller köping i allmänhet icke skulle få fortfara längre än till kl. 10 e. m. och å landet till kl. 8 e. m., samt att under sön- och helgedag utskänkning af bränvin i stad skulle vara tillåten endast vid middagstiden under högst tre timmar, som af Konungens befallningshafvande efter kommunalstyrelsens hörande bestämdes, och på landet endast å gästgifvaregårdar åt resande, dock med förbehållen rättighet för Konungens befallningshafvande att på framställning af kommunalstyrelsen, samt efter magistrats eller kommunalnämnds hörande besluta ytterligare inskränkningar i de sålunda bestämda tiderna.

Riksdagen, som endast delvis godkände detta förslag, beslöt för sin del, att åt Konungens befallningshafvande skulle medgifvas rättighet ej blott att inskränka utan äfven att utsträcka de såsom allmän regel bestämda tiderna för utskänkning, och blef Riksdagens beslut gällande lag.

Att olika personer hafva olika meningar om huru långt man bör gå i inskränkande bestämmelser, det är naturligt. Men svårligen torde man kunna med skäl påstå, att Kongl. Maj:ts förslag gick för långt, och att den modifikation af dessa bestämmelser, som Riksdagen beslöt, var af behofvet påkallad eller ens lämplig. Det har ock visat sig, att i alldeles likartade fall ansökningar om utskänkningstidens utsträckning blifvit af somliga landshöfdingar bifallna, af andra deremot afslagna, utan att till stöd för de förra kunnat anföras några »särskilda omständigheter», som icke egt lika giltighet för de senare. Icke heller har det kunnat ådagaläggas att, der Konungens befallningshafvande afslagit gjorda ansökningar, några sådana olägenheter deraf uppstått, som visat, att Konungens befallningshafvandes åtgärd varit annat än lämplig.

Då de inskränkande bestämmelserna i vår bränvinsförsäljningslagstiftning afse att förekomma bränvinets missbrukande, och det väl i allmänhet kan antagas, att inga andra än de, som missbruka bränvin, ställa sina steg till utskänkingsstället så tidigt som kl. 7 på morgonen; då det väl vidare är att förutse, att det så tidiga besöket skall hafva till följd (icke blott åtföljas af utan direkt vålla) upprepade besök under dagens lopp, så bör utan tvifvel tiden för utskänkningens början väsentligen framflyttas. Säkert är nog ock, att om den framflyttades t. ex. till kl. 9, så skulle den »ordentlige»

bränvinsförbrukaren deraf icke alls erfara någon olägenhet, vare sig för sin kassa eller sin helse eller sin arbetsförmåga eller sin husliga trefnad. Endast för den oordentlige kunde det komma att kännas sugande att vänta så länge, och just för hans bästa vore det, som framflyttningen skulle ske.

Men skall tiden för utskänkningens begynnelse, som nu är kl. 7, framflyttas till kl. 9, så är naturligt, att tiden för bränvinsminuthandelns början, som nu är kl. 8, äfven måste framflyttas till kl. 9.

Hvad angår utskänkning under sön- och helgdagar, må man hoppas att det icke skall dröja länge, innan den blir absolut förbjuden såväl i stad som på landet. Då emellertid tiden därför kanske ännu icke är inne, må man åtminstone kunna begära, att den enligt Kongl. Maj:ts förslag vid 1885 års riksdag inskränkes till tre timmar vid middagstiden. I sammanhang dermed må det icke heller anses för mycket begärdt, att utskänkning i likhet med minuthandel icke må få fortgå längre än till kl. 7 e. m. på dag, som närmast föregår sön- eller helgdag.

Hvad slutligen beträffar Konungens befallningshafvandes befogenhet, så må det tillkomma honom, icke att medgifva dispens från lagens bestämmelser, men väl att, der oordningar förekomma, för dessas stälfjande besluta ytterligare inskränkningar.

Dock bör det i sådana fall först och främst vara kommunalstyrelsens sak att ingripa och först i andra hand Konungens befallningshafvandes. Det bör nemligen icke ligga i den senares magt att, om kommunalstyrelsen anser inskränkningar af behofvet påkallade, förhindra dessas genomförande. Deremot må han, då oordningar bevisligen förekomma och kommunalstyrelsen icke för deras stälfjande vidtager lämpliga åtgärder, kunna på anmälan upptaga saken till pröfning samt bestämma den inskränkning af försäljningstiden, som han anser nödig.

På grund af här anförda motivering anhåller jag,

att Riksdagen måtte för sin del besluta, att § 26 af kongl. förordningen den 29 maj 1885 angående vilkoren för försäljning af bränvin må få erhålla följande förändrade lydelse:

1. Minuthandel med bränvin må ega rum endast söcknedagar från klockan 9 f. m. till kl. 9 e. m. utom å dagen före sön- och helgdag, då den ej må fort fara längre än till kl. 7 e. m.

2. Utskänkning af bränvin må under söcknedagar begynna tidigast kl. 9 f. m. och i stad eller köping icke fortfara längre än till kl. 10 e. m. och å landet till kl. 8 e. m. utom å dagen före sön- eller helgdag, då den ej, vare sig i stad eller på landet, må fortfara längre än till kl. 7 e. m.

3. Under sön- och helgdagar vare utskänkning af bränvin tillåten endast vid middagstiden åt spisande gäster under högst tre timmar, som af Kongl. Maj:ts befallningshafvande efter kommunalstyrelsens hörande bestämmas.

4. Skulle ytterligare inskränkningar i de här ofvan i denna § bestämda tiderna för bränvinsförsäljningens utövande befinnas erforderliga, eger kommunalstyrelsen att derom besluta. Underlåter kommunalstyrelsen det, eger Kongl. Maj:ts befallningshafvande på anmälan saken till pröfning upptaga samt sådan inskränkning i försäljningstiden bestämma, som han finner nödig.

5. Under tid för allmän gudstjenst skall bränvinsförsäljningsställe alltid vara stängdt.

Stockholm den 27 januari 1888.

P. Waldenström.

I denna motion instämma:

<i>Ollas A. Ericsson.</i>	<i>Gustaf Erikson.</i>	<i>J. A. Lundström.</i>	<i>M. Tysk.</i>
<i>Joh. Nydahl.</i>	<i>A. F. Liljeholm.</i>	<i>Anders Olsson.</i>	<i>A. Hansson</i> i Solberga.
<i>Joh. Aug. Andreason.</i>	<i>A. Andersson.</i>	<i>Joh. Carlsson.</i>	<i>A. Sundström.</i>
<i>Er. Petter Jonsson.</i>	<i>A. F. Broström.</i>	<i>G. W. Svensson.</i>	
<i>Lars Petter Larsson.</i>	<i>O. Andersson.</i>	<i>Eric Ersson.</i>	<i>Erik Westin.</i>
<i>Olof Olson.</i>	<i>P. Truedsson.</i>	<i>K. E. Holmgren.</i>	<i>J. P. Jansson.</i>
<i>L. F. Odell.</i>	<i>J. Bromée.</i>	<i>And. Gust. Björkman.</i>	<i>A. G. Jönsson.</i>
<i>J. A. Johansson.</i>	<i>Nils Hanson.</i>	<i>A. Göransson.</i>	<i>Oscar Larsson.</i>
<i>E. W. Wretlind.</i>	<i>B. P. Ersson.</i>	<i>S. M. Olsson.</i>	